

Klagenemnda for miljøinformasjon



Klagenemnda for miljøinformasjon

Nemndsvedtak i sakene 2010/04, 2010/05 og 2010/06

Klager: Stopp trusselen mot allemannsretten!
v/ Dag R. Pettersen
Bjørnholt
1796 KORNSJØ

Innklaget: Glåmdal Tre AS
Lerkevegen 58
2209 KONGSVINGER

Glommen Skog BA
Postboks 1329
2405 ELVERUM

Havass Skog BA
Storgt. 55
1870 ØRJE

Saken gjelder:

Interessegruppa Stopp trusselen mot allemannsretten ved Dag Pettersen har ved brev av 12.03.2010 klaget Glåmdal Tre AS, Glommen Skog BA og Havass Skog BA inn for klagenemnda for miljøinformasjon.

Klagene gjelder krav om å få opplyst navnene på de tre siste skogeierne som de innklagede partene har kjøpt virke av og hvor selskapene har foretatt hogst på mer enn 1000m³, og som de tre innklagede har miljøsertifisert etter Levende Skog-standarden/ISO 14001.

Saksbehandlingen:

De tre innklagede partene fikk frist til 03.05.2010 med å inngi tilsvar til klagen. Sekretariatet har mottatt tilsvar fra alle tre innklagede.

Ved e-post av 03.05.2010 har klager gitt tilleggs kommentarer til saken.

Ettersom klagene mot de tre innklagede partene er likelydende, har nemnda besluttet at sakene forenes til felles behandling.

Stopp trusselen mot allemannsretten mener at miljøinformasjonsloven hjemler krav på informasjon om hvem de tre selskapene kjøper tømmer fra og utfører tjenester for. Nemnda har i en tidligere sak avgjort at sertifikatholder ikke har plikt til å utlevere miljørapportskjemaene. Den som ønsker miljøinformasjon om hogst er da henvist til å kontakte grunneier. I en slik situasjon er det da helt nødvendig at man får vite hvem som faktisk er grunneier, med andre ord hvem sertifikatholder kjøper tømmer fra. Dette må sertifikatholder opplyse om.

De innklagede selskapene sørger for hele prosessen med miljømerking av tømmer. Ved gruppesertifisering blir tømmer fra en rekke ulike skogeiere miljømerket under ett. Dette gjør at det er veldig vanskelig å finne ut hvem den enkelte skogeier er, for så å sjekke at retningslinjer og lovverk faktisk er fulgt i forbindelse med hogst. Ved ikke å utlevere navnene på hvem som er skogeier, hindrer bransjen at det kan føres kontroll med skogsdriften.

Klager anfører videre at den etterspurte informasjonen ikke er forretningshemmeligheter. Etter klagers syn er markedet for tømmer i Norge transparent. Å utlevere navnet på den skogeier man sist kjøpte virke av har derfor ingen konkurransemessig betydning.

Klager viser videre til klagenemndas omgjøringsvedtak i sak 2009/05 hvor nemnda uttalte at Glåmdal Tre har ”plikt til å henvise informasjonssøker til rette skogeier slik at informasjonssøker kan henvende seg dit.”

Glåmdal Tre AS mener at opplysninger om navn på skogeiere som selskapet har hatt forretningsforbindelse med, ikke er miljøinformasjon etter § 2 i miljøinformasjonsloven.

Uansett vil informasjonen rammes av unntaksregelen i miljøinformasjonsloven § 17 c om ”..drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde.” Den forretningsmessige kontakten med skogeier skjer i et marked med flere aktører og sterk konkurranse. Oversikt over forretningsforbindelser, kunder og leverandører er i alle bransjer konkurransesensitiv informasjon. Å etterkomme et krav om å utlevere navnet på tre skogeiere/ forretningsforbindelser vil i neste omgang kunne følges av krav som omfatter alle skogeiere som er forretningsforbindelser. På den måten vil konkurransesensitiv informasjon kunne bli spredt i markedet og til konkurrenter som kan bruke informasjonen i sin markedsføring. Oversikt over kunder er i denne sammenheng svært verdifulle opplysninger.

Konkurranselovgivningen hindrer effektivt ethvert markedssamarbeid. Å holde rede på hvilken tømmerkjøper de enkelte skogeiere selger til på ethvert tidspunkt er svært ressurskrevende. Tømmer legges i liten grad ut på åpent anbud i markedet. Tømmerhandel skjer raskt og i varierende intensitet gjennom året. Å få kjennskap til hvilke skogeiere som selger tømmer til hvilke av de forskjellige konkurrenter er åpenbart en konkurransefordel og egnet til å målrette markedsføring som kan øke markedsandelen. De forskjellige tømmerkjøperes leverandørlistene er derfor forretningshemmeligheter som beskyttes mot distribusjon til utenforstående. Ved på generelt grunnlag å opplyse eksterne interessenter om hvilke skogeiere Glåmdal Tre kjøper tømmer fra, løper selskapet en åpenbar risiko for at denne informasjonen spres.

Skogeier plikter å svare på miljøspørsmål relatert til miljøet på sin skogeiendom. Glåmdal Tre AS har imidlertid god praksis for å formidle kontakt med skogeier, når det stilles spørsmål om en konkret hogst geografisk på et konkret sted der Glåmdal Tre AS har kjøpt virke.

Glommen Skog BA mener også at informasjonen som etterspørres ikke er miljøinformasjon etter mil. § 2. Spørsmålene gjelder ikke konkret miljøinformasjon. Klager ønsker å tre inn i rollen som sertifisør (Nemko). Det kan ikke være intensjonen med loven.

Videre anfører også Glommen Skog BA at mil. § 17 c får anvendelse. Kravet gjelder drifts- og forretningsforhold bedriften ønsker å beskytte. Selskapet er i et marked med flere aktører, både nasjonale og internasjonale. På denne måte vil konkurrenter få oversikt over hvem som er kunder og bruke denne kunnskapen i sin markedsføring. Krav om å få utlevert navnet på tre kunder, vil i neste omgang kunne omfatte andre og større kategorier kunder.

Skogeier har ansvaret for å gi miljøinformasjon. Glommen Skog vil kunne bistå og ta kontakt med rette skogeier ved konkrete forespørsler.

Havass Skog BA anfører i det vesentlige det samme som de øvrige innklagede, og viser til at selskapet oppgir navn på skogeier eller bistår med utlevering av miljøinformasjon dersom skogeier ønsker slik bistand.

Nemndas vurdering:

Sakens bakgrunn

Nemnda bemerker innledningsvis at saken står i sammenheng med nemndas vedtak i sak 2009/05 mellom klager og Glåmdal Tre AS. I den saken kom nemnda til at Glåmdal Tre AS, som tømmerkjøper, sertifikatholder (den som miljøsertifiserer hogsten) og den som organiserer hogsten, ikke var forpliktet til å utlevere miljørapporter etter hogst. Nemnda kom til at dette er en plikt som påhviler skogeier.

I nærværende sak har klager krevd opplyst navnene på de tre siste skogeierne som de innklagede partene har kjøpt virke av, og hvor det er kjøperne som har administrert hogsten av tømmeret og miljøsertifisert det etter Levende Skog-standard/ISO 14001. Forespørselen gjelder hogster på over 1000m³.

Er opplysningene miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven § 2?

Miljøinformasjonsloven § 2 definerer hva som er miljøinformasjon på følgende måte:

Med miljøinformasjon menes faktiske opplysninger og vurderinger om

a) miljøet,

b) faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet, herunder

- planlagte og iverksatte tiltak eller aktiviteter i miljøet,

- produkters egenskaper eller innhold,

- forhold ved drift av virksomhet, og

- administrative avgjørelser og tiltak, herunder enkeltavgjørelser, avtaler, regelverk,

planer, strategier og programmer, samt tilhørende analyser, beregninger og forutsetninger,

c) menneskers helse, sikkerhet og levevilkår i den grad de påvirkes eller kan bli påvirket av tilstanden i miljøet eller faktorer som nevnt i bokstav b.

Det følger av forarbeidene til bestemmelsen at en vid forståelse av begrepet skal legges til grunn, jf Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) side 143 høyre spalte. Det er også klart ut fra ordlyden i bestemmelsen at den er ment å favne vidt.

Det følger videre av spesialmerknadene at alternativ (a) som gjelder fakta og vurderinger om miljøet, gjelder fakta som sier noe om miljøets *tilstand*, jf Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) side 144 venstre spalte. Informasjon om miljøet skal derfor fortolkes noe innskrenkende, for eksempel vil vanlige kart og geografiske opplysninger ikke være å anse som miljøinformasjon. Opplysning om navn på skogeier sier ikke noe om miljøet eller skogens tilstand og vil etter nemndas syn ikke være omfattet etter mil. § 2 første ledd (a).

Mil. § 2 bokstav (b) er knyttet til påvirkningsfaktorer. Hovedsakelig gjelder dette *menneskelig aktivitet* som støy, avfall, stråling osv, jf Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) side 144 høyre spalte. Under alternativ (b) er enkelte påvirkningskilder eksplisitt nevnt. Slik nemnda ser det, ligger opplysning om navn på de siste skogeiere det er kjøpt tømmer fra, relativt fjernt fra de faktorene som er nevnt i relasjon til (b). En angivelse av ansvarssubjektet for en virksomhet (skogeiendom) sier ikke noe om verken miljøet, skogen eller om en eventuell miljøpåvirkning. En skogeiers identitet sier heller ikke noe direkte om egenskaper eller kvalitet på eventuelle tømmerprodukter, jf Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) side 144 høyre spalte.

Nemnda har vurdert om navn på skogeier kan betraktes som et ”forhold ved drift av virksomheten”, jf tredje strekpunkt under samme bestemmelse. En kunne tenke seg at informasjon om hvilke skogeiere selskapet hadde kjøpt tømmeret fra var å anse som et ”forhold” ved tømmerkjøpers virksomhet. Slik nemnda ser det, kan heller ikke en slik betraktning føre fram. Det sentrale er at det aktuelle forholdet det må opplyses om etter bestemmelsen må *påvirke miljøet*. En identifikasjon av tømmersejeren vil ikke være en faktaopplysning om noe som vil ha miljøpåvirkning i seg selv. Nemnda går ikke nærmere inn på de øvrige alternativene etter mil. § 2 ettersom de ikke passer her.

Mil. § 2 inneholder ingen uttømmende liste alternativer for hva slags opplysninger som omfattes av bestemmelsen. Som nevnt skal bestemmelsen fortolkes vidt. Formålsbetraktninger tilsier at opplysninger som kan bidra til å fremme lovens forhold vil kunne omfattes, selv om det er informasjon av en art som ligger i ytterkanten av ordlyden etter lovteksten.

I denne saken vil den etterspurte informasjonen gjøre det lettere for klager å identifisere hvem som har ansvar for tiltak i skogen. Slik vil klager enklere kunne overvåke hvorvidt selgerne følger opp sine miljøforpliktelser. Det vil videre være enklere for klager å henvende seg til tømmerkjøper enn å måtte henvende seg til for eksempel kommunen for å skaffe seg oversikt over skogeiere og hogst i et område.

Slik nemnda ser det er slike formålsbetraktninger og hensiktsmessighetshensyn alene likevel ikke tilstrekkelig til at informasjonskravet kan forankres i mil. § 2 når opplysningene må sies å ligge på siden av hva nemnda oppfatter har vært lovgivers intensjon med mil. § 2. Nemnda

viser videre til at det er mulig for informasjonssøker å skaffe til veie informasjonen på annen måte, jf avgjørelsen i sak 2010/03 hvor det slås fast at informasjonssøker har krav på informasjon om hvor selskapet gjennomfører hogst.

Nemnda har også vurdert spørsmålet opp mot produktkontrollen § 10 e) som hjemler rett til informasjon om ”hvem som er produsent eller importør av produktet”. I vår sak er det imidlertid ikke krevd informasjon om et produkt, men om hvem tømmerkjøper kjøper tømmer av og gjennomfører hogst for, opplysninger som i realiteten vil avdekke hvem som er de innklagede selskapene sine kunder. Slik nemnda ser det, vil informasjonskravet i saken her derfor heller ikke nå fram etter produktkontrollen.

Ettersom nemnda har kommet til at opplysningene som er krevd i saken ikke er omfattet etter mil. § 2, er det ikke nødvendig for nemnda å gå nærmere inn på de øvrige anførsleene i saken. Når opplysningene ikke er å anse som miljøinformasjon, har klager ikke krav på utlevering av informasjonen, jf mil. §§ 9 og 16. Nemndas konklusjon blir at klagen ikke har ført fram.

Vedtak

Med hjemmel i miljøinformasjonsloven § 19 fattes følgende vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.

Tvist om plikter og rettigheter etter miljøinformasjonsloven kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål. Partene i søksmålet vil være den som har framsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

08.09.2010

Ragnhild Noer
Leder

Gunnar Bodahl-Johansen

Andreas Pihlstrøm